

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1738. usque ad annum 1740

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum, 1786

VD18 90119355

§. 31. Libri a S. Romana Inquisitionis Congregatione recens proscripti

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67878](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67878)

Sæc. XVIII. Studiosus laceras suas tibias ipsemet
 A. C. 1738. licite reficere posset &c. Sic aliquam-
 diu inter venerandos hosce viros mu-
 tuis jocis & scurrilibus probris digla-
 diatum est, adeo, ut Saniores ad præ-
 cavendam majorem utrinque infamiam
 rem silentio suppressi curarent.

§. XXXI.

*Libri a S. Romanæ Inquisitionis Con-
 gregatione proscripti.*

Sub idem ferme tempus nova Appen-
 dix ad Indicem librorum prohibito-
 rum, & quidem ab anno Christi mil-
 lesimo septingentesimo decimo octavo
 usque ad annum trigesimum quartum
 prodiit. Inde Protestantibus vetera sua
 convitia, scommata & querelas pro
 more suo recoquendi ansam arripuerunt;
 convitiabantur enim, ejusmodi Indices
 non ad aliud aptos esse, nisi ut veritas
 opprimatur, & ab illius cognitione po-
 pulus censuræ metu & Pontificia pote-
 state avertatur: Somniabant alii, hosce
 indices opportunum esse Romanæ Se-
 dis arcana a periculosa manifestatione
 præservandi medium, si enim, inquiunt
 ipsi, Romano-Catholica Ecclesia non
 haberet, quod timeat, ne eorum Re-
 ligio falso & lubrico fundamento innixa
 per libros, quos prohibet, concutere-
 tur

tur, imo & penitus everteretur, ejus-^{Sæc. XVIII.}
 modi Indices conficere, haud necesse A. C. 1738.
 foret, vel saltem libros ab A catholicis
 compositos, in quibus veritatis puritas
 elucescit, tanto ardore proscribere, su-
 perfluum esset. Attamen quam præ-
 sumptuosa, temeraria & iniqua sit hæc
 criminatio, ac sinistra rectissimæ mentis
 interpretatio, quilibet a partium studio
 alienus manibus palpat: Quænam,
 amabo, sunt illa Sedis Romanæ arcana,
 quæ per libros prohibitos Ecclesia Ro-
 mano Catholica manifestari timeret?
 certe non alia sunt in libris prohibitis
 contenta, quam male consarcinatae
 fabulæ, mendacia, calumniæ centies
 ac centies a Protestantibus recoctæ,
 & millies a Catholicis confutatae: Ex
 quibus autem fontibus putidas has a-
 quas hausere? ante Lutherum, Calvi-
 num &c. nullos *sua sæcæ* Historicos,
 coevos aut proxime coevos testes afferre
 possunt; si quid ergo de Romanæ Se-
 dis arcanis ante hæc tempora in libris
 suis manifestant, vel ex suo cerebro
 pro inveterata calumniandi licentia ad-
 invenerunt, vel ea ab antiquioribus
 Scriptoribus solo nomine Catholicis
 prodita legerunt: Hi vero, cujus fidei at-
 que auctoritatis erant? sane in Histo-
 ria Ecclesiastica omnino peregrinus
 idiota sit, qui ignorat, cuncta, quæ in

Sæc. XVIII
A. C. 1738.

contumeliam Ecclesiæ Romano-Apostolico-Catholicæ, ac summorum Pontificum &c. ante Lutherum scripta inveniuntur, a Viris fuisse conficta quos vel ambitio, vel luxuria, vel vindicta, vel vitæ libertas promeritis poenis coacta ad odium in hunc vel illum Papam, vel alios Romanæ Curix Præsules incitavit, & ad ipsam sæpe apostasiam induxit: Proh! quam egregios veritatis testes, integerrimos incorruptæ fidei Depositarios, purissimos Historiæ fontes! & ex his lacunis confluit cloaca illorum arcanorum, quæ tam nobiles Historiographi cum æterna nominis sui infamia manifestarunt & quidem jam dudum ante ipsos Protestantes; Famose istorum rapsodiæ longo ante Lutherum tempore scriptæ & impressæ proin jam dudum manifestatæ fuerunt, qua ergo verisimilitudine, qua fronte asseri potest, Romanos librorum prohibitorum Indices ex post aptum esse medium, quo Romanæ Sedis arcana a periculosa manifestatione præservarentur: Non equidem diffiteor, quosdam ex Papis, Cardinalibus, Præsulibus, aliisque existisse, qui dignitatis suæ splendorem vitiorum maculis obfuscarunt: Evolvantur autem a capite ad calcem omnes Romani Indices a primo usque ultimum, & sine ulla hæsitacione spondeo.

deo, in nullo vel ullum reperiri Scriptorem, nullumque librum propterea atro stigmate notatum, quia de aliquo Papa, ejus Curia, Cardinale &c. crimen retulit, quod *re ipsa* perpetratum fuit: Et tamen hos Indices ad præservandam Romanam Sedem a periculosa arcanorum manifestatione inventos fuisse audacter hi Aristarchi comminiscuntur? Ast saltem ad opprimendam veritatem, & populum ab illius cognitione abstrahendum apti erunt? vel ergo per hos Indices opprimitur & populo occultatur veritas fidei, vel veritas Historica? non hæc; a putidis enim Historiæ fontibus non hauritur puræ Historiæ aqua; ac ideo plane ridiculum est, cernere, quod quotiescunque ab A catholico recentiore Historico quoddam commentum contra Papas refertur, non alii allegentur testes, quam iidem A catholici, ab antiquioribus vero duntaxat citentur pessimæ notæ, nulliusque fidei Scriptorum v. g. Benno, Arnoldus Brixienfis, Leti &c. Si vero fidei veritatem per hos Indices opprimissent. tandem aliquando per S. Scripturas & evidentiam credibilitatis demonstrent, certam fidei suæ veritatem in libris hisce prohibitis contineri; secus negatur suppositum; quippe Catholicæ fidei veritas in tuta immota-

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

Sæc. XVIII. que possessione per octodecim sæcula
A. C. 1738. conservata est, & ab ea nec per paces
 profanas, nec usque ad consummationem sæculi per millenos & millenos
 libros prohibitos deturbabitur: Quam
 præsumptuose igitur, secta pro veritate,
 & fides Catholica pro errore vendita-
 tur? Præterea, quam improvidum &
 temerarium est hoc assertum! Nonne
 jam primo Christi sæculo circa An-
 num 51. Ephesii libros Magicos, ut
 censent Chrysostronus, Beda & alii,
 vel de Astrologia judiciaria, ut putat
 S. Augustinus tractantes contulerunt &
 combusserunt act. c. 19. & sic illius con-
 suetudinis, vi cuius Ecclesia pernicio-
 sos libros fidelium manibus vel rogo,
 vel interdicto subtrahit, tam insigne
 reliquere documentum, ut ipse etiam
 Schlüsselburgius Lutheranus fateri co-
 geretur, quod *ex novi Testamenti & pri-
 mitivæ Ecclesie historia certum sit, Apo-
 stolos, & eorum Successores, non tantum
 malorum librorum lectione suis auditoribus
 interdixisse, verum etiam ejusmodi libros
 comportatos coram omnibus exussisse, ut
 legitur act. 19.* Ita etiam ab Ecclesia
 circa Sæculi II. exitum impii, apocryphi,
 & falso inscripti impiorum libri fidelium
 manibus eripiebantur, ut patet ex Ca-
 none Apost. quinquagesimo nono juxta
 editionem Joan. Hervei, & S. Cypria-
 nus

nus famosum libellum contra S. Cornelium Papam a Novatiani Pseudopapæ Oratoribus divulgatum proscripsit, eoquod NB. *facile promenda non sint, & incaute ac temere publicanda, quæ discordioso stylo audientibus scandalum movent, & fratres longe positos, ac trans mare constitutos incerta opinione confundunt: hinc S. Cyprianus libellos quorundam calumniosa temeritate conscriptos Carthagine legi non patiebatur. l. c.*

Notum quoque est, hæreticos Arii libros a Nicænis Patribus, & ab ipso Constantino Imp. fuisse proscriptos, venenata Eunonymi scripta a Constantinopolitana Synodo Anno 398. damnata & ab Arcadio Imp. flammis tradi, eorumque detentores capite plecti iustos, Gentilium & hæreticorum libros a Concilii Carthaginensis IV. Patribus legi prohibitos, Originis opera Anno Christi 400. primo Nitriæ, Romæ, Mediolani & Aquileiæ, imo ab ipsis etiam Imperatoribus, & denuo ab Anastasio Papa & Episcopis Palæstini proscripta, atque Anno 405. ab Innocentio I. Pontifice rejectos illos libros, qui sub conficto Apostolorum nomine vulgabantur: Anno 409. libros de *judiciaria Astrologia* tractantes a Theodosio Imp. comburi, eorumque Auctores, ni resipiscant, exilio plecti iustos, Pelagii

M 5 librum

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

Epist. 42.
Pamel. edit.
in not. ad
ep. 4.

Sæc. XVIII
A. C. 1738.

librum ab Africanis Episcopis delatum ab Innocentio Papa Anno 416. Nestoriorumque fautorum libros ab Imperatoribus Theodosio & Valentiniano circa Anno 435. & 448. Manichæorum opuscula a S. Leone Magno Pontifice, & a Gelasio, Simacho, Hormisda PP Anno 536. Acephalorum libros a Synodo Constantinopolitana & Justiniano Imp. Anno 563. Priscillianistarum scripta a Bracarensi Synodo; Eutychie libros Constantinopoli; Arianorum scripta Toleti Anno 587. Monothelitarum libros in Concilio Romano a Martino Anno 649. & 680. in Concilio Generali VI necnon 692. falsa acta Martyrum a Synodo Trullana: Adalberti hæretici scripta in Concilio Romano a Zacharia Pontifice Anno 745. libros S. Imaginibus injuriosos aliosque a Concilio Nicæno II. Anno 787. falsas relationes, libros Pœnitentiales &c. a Carolo M. Nicephoro Patriarcha Constantinopolitano, a Synodo Cabillonensi II & Valentina III. &c. fuisse damnatos & concrematos.

Quis insuper ignorat, in sæculo nono Joannis Scotti, Gottescalci, Photii in decimo sæculo acta Concilii Romani contra Formosum Papam; in sæculo undecimo Berengarii scripta & errores Nicolai Pectorati librum; in sæculo

duodecimo Petri Abailardi libros, Gilberti Porretani expositionem, vitam S. Parasceves, & versionem Gallicam S. Scripturæ a suspectis Viris concinnatam; in sæculo decimo tertio varios libros in Parisina Synodo, Joachimi Abbatis librum in Concilio Lateranensi IV. Joannis Scoti ab Honorio III. Thalmudicos libros a Gregorio X. Evangelium æternum, librum Ludovici San-Amorei contra Religiosos, opera Raymundi Lulli, & Arnaldi Villanovani: in sæculo decimo quarto libros Petri Joannis Ulivi de Serignano, Marsilii Paduani, Joannis de Janduno &c. proscriptos, & ultricibus flammis eliminatos.

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

Ex his paucis constat, Ecclesiam Romano-Catholicam, summos Pontifices, Imperatores, Synodos atque Episcopos a primis Ecclesiæ sæculis usque ad hæc tempora semper sollicitos fuisse, ut hæretici, perniciosi, calumniosi, falsi & apocryphi libri, scripta & tractatus solemn*i* *proscriptione*, aut rogi pœna fidelium manibus eripiantur. Quid si autem Ephesii, Novatiani, Ariani, Origenistæ, Pelagiani, Manichæi, Macedoniani, Priscillianistæ, Acephali, Monothelitæ, Iconoclastæ, & ceteri proscriptorum Codicum Auctores, fautoresque in primitivæ Ecclesiæ Pontifices, Syno-

Sæc. XVIII. A. C. 1738 Synodorum Patres, Imperatoresque
 insurgerent, eisque (uti nunc Prote-
 stantes Catholicis) exprobrarent, eo-
 rum proscriptiones, censuras, ac sancta
 in hos Codices incendia ad nil aliud apta
 fuisse, nisi ut veritatis puritas, quæ
 his libris eluxit, opprimeretur, & popul-
 a veritatis cognitione averteretur; si enim
 hi Imperatores, Papæ & Synodi non
 habuissent, quod timeant, ne eorum Religio
 falsa & lubrico fundamento innixa circa
 Divinitatem, naturam & voluntatem
 Christi, cognitionem futurorum, grati-
 am, Sacrificium N. Legis, animam
 SS. Trinitatem, Pœnitentiam &c. per
 libros, quos prohibuerunt, concuteretur,
 imo & penitus everteretur, ejusmodi pro-
 scriptiones omni ævo decernere, hanc
 necesse fuisset, vel saltem libros ab his A-
 thoribus compositos, in quibus veritatis pu-
 ritas elucescit, tanto ardore proscribere.
 Quid illis responderent Protestantes
 nonne vel asserere cogentur, aut per
 has proscriptiones Arianismi, Nova-
 tianismi, Monotelismi, Manichæismi
 &c. fidei veritates opprimi, aut hoc
 Protestantium argumentum contra Ro-
 manos Indices ac librorum proscrip-
 tiones esse improvidam cavillationem,
 iniquam criminationem, putidamque
 calumniam? Ast propius accedamus,
 & tantisper atque ad tempus Luthera-
 nis.

nis, & Calvinistis concedamus, horum fidei systema pro veritate esse habendum: Quid autem manifestius est, quam quod *Calvinistæ* libros *Lutheranos* prohibeant, proscribant, exterminent, ad infamiæ rogum condemnent: ipsemet Calvinus confessionem Joachimi Westphali Lutherani de cæna Domini vocat librum non minus insulsum, quam virulentum, & in Francofordienses Prædicantes debacchatur, quod hunc librum ibi imprimi permiserint. Hieronymus quoque Zanchius ait, se mirari vehementer, potuisse ab eo Senatu permitti, ut contumeliosa Hesbusii *de cæna Domini* scripta, quæ nil aliud sunt, quam esca incendiorum, imo faces jam accensæ ad omnes Ecclesias novis dissidiorum & inimicitiarum flammis concremandas, in ea imprimantur Urbe, quæ solebat esse ceu Mater Ecclesiarum omnium &c. Insuper Calvinus docuit, libros diversos a sana (id est a sua doctrina) non esse tolerandos, ut vel proponantur, vel legantur in cætu Virorum, sed *exurantur*. Nonne etiam Calvinistæ Heidelbergenses Lutheri & Brentii Catechismum proscripserunt, ejus lectione suis interdixere, cunctos serio adhortati sunt, ut ab omnibus quoque illorum scriptis quam diligentissime abstinerent?

Vicissim

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

Schliffel. l.c.

*Eder In-
quis. Eva-
tab. 32.*

Sæc. XVIII.

A. C. 1738.

Vicissim vero Lutherani Calvinistarum libros & scripta non modo jam nata, sed & ex Calvinianorum lumbis nascitura exterminant, proscribunt, & suorum manibus eripiunt: Ita de Lutheranis Lavaterus Zwinglianus amare queritur, quod Lutherani suos tantum libros hominibus obtrudere conentur, & Zwinglianorum lectione suis Auditoribus interdiant, contra manifestat Apostolorum doctrinam, & veteris Ecclesie traditionem. Heidelbergenses quoque Calvinistæ in sua pia confessione de Cæna Domini Lutheranos eadem de re insimulant. Idem repetunt Calvinistæ in suo consensu orthodoxo, quem Lutherani per vituperium vocant, *Cacodoxum*: Pariter Lambertus Danæus queritur, quod Lutherani more Pontificiorum ad extinguendum omne veritatis lumen Calvinistarum libros publice proscribant, & lectione eorum populo interdiant. Nonne etiam Cruciger, Pezelius, Wiedebamus, & Mollerus propter Calvinismum in Saxonia in vincula conjecti non aliter libertatem consecuti sunt, nisi jurata sub conditione, se de hac secta nullos libros sine approbatione Electoris Saxonici unquam composi-
turos? Itaque Lutherani proscribunt, suis interdiant, & damnant Calvinistarum libros, & Calvinistæ prohibent, &

& eliminant Lutheranorum scripta, Sæc. XVIII.
 accusant ea de re Lutherani Calvini- A. C. 1738.
 stas, & Calvinistæ Lutheranos: Quo-
 rumnam querela & accusatio est justa,
 quorum iniqua? Calvinistas Lutherana-
 norum libros damnando, inique agere,
 contendunt Lutherani, eoquod hac
 prohibitione veritatis puritas opprima-
 tur, & populus ab inquisitione verita-
 tis, quam ex Lutheranorum libris
 discere posset, arceatur: E contrario
 Calvinistæ de Lutheranorum tyran-
 nicidio in Calvinianos libros querun-
 tur, quia sana doctrina in eorum libris
 contenta extinguitur, veritas opprimi-
 tur, & ab ejus inquisitione populus a-
 vertitur: denique tam hi quam illi
 suas proscriptiones esse æquas conten-
 dunt ex ratione utrique parti propitia,
 scilicet, verissime dictum esse, nullum
 venenum esse præsentius malo libro,
 & prohibitos hosce libros erroribus &
 hæresibus scatere, seductionis pericu-
 lum obversari præsentaneum, ac pro-
 pterea eorum distractionem ac vendi-
 tionem sine discrimine non esse permit-
 tendam. Hanc rationem tam hi quam
 illi pro honestanda proscriptione sua
 adducunt: injuste ergo Lutherani Cal-
 vinistis & Calvinistæ Lutheranis obji-
 cerent, quod ejusmodi proscriptiones
 ad nil aliud deservirent, quam ut ve-
 ritas

Sæc. XVIII. ritas opprimeretur, & populus ab ejus
 A. C. 1738. inquisitione per eas averteretur: ve
 ergo Lutherani fateri coguntur, se ini-
 que agere, si Calvinianorum Codicum
 proscriptione Calvinismi veritatem op-
 primunt, quod tamen nunquam admit-
 tent, vel si rectissime se agere dicunt,
 cum pro vigilantis Magistratus ac Mi-
 nisterii officio libros Calvinianos ob
ductionis periculum opprimunt, neve suc-
 crescant, omni ope & opera enitentur,
 tunc manibus palpare coguntur, quod
 vel injustissime Catholicam Ecclesiam
 insimulent, eoquod Calvinianos æque ac
 Lutheranos libros prohibeat, quodque
 eorum prohibitio duntaxat ad opprimen-
 dam veritatem, & ad populum ab ejus
 inquisitione avertendum nata sit: vel
 immerito etiam Calvinistæ Lutheranis
 objicient, quod si Lutherana Ecclesia
 non haberet, quod timeat, ne eorum
 secta falsa & unius hominis fulcro in-
 nixa per libros, quos ipsa prohibet,
 concutiatur, imo penitus evertatur,
 libros Calvinianos tanta sollicitudine
 interdiceret ac proscribere necesse haud
 foret: quidquid Lutherani Calvinistis,
 vel hi vicissim Lutheranis ad hanc cri-
 minationem respondebunt, Catholicis
 solidum præbebit argumentum, parem
 contumeliam in eos retorquendi; ni
 Lutherani nimis præsumptuose dicere
 velint,

velint, evidens esse, eorum sectam Sæc. XVIII.
*solam esse veram, proin solos eorum li- A. C. 1738.
 bros veritatem continere; idem tamen
 Calvinistæ Lutheranis, & longissimo
 intervallo certius, veriusque tam his
 quam illis reponent Catholici, & sic
 Lutherani in quamcunque se vertent
 partem, semper fateri cogentur, vel
 quod Ecclesia Catholica & Calvi-
 nistæ libros suæ Religioni perniciosos
 ac injurios juste damnent, vel quod Lu-
 therani injustissime Catholicos &c. infi-
 mulent de veritate per prohibitionem
 oppressa &c.*

Magis adhuc frivolæ sunt argutiæ
 recentioris cujusdam Prædicantis in
 has querelas effusi: *Ipsa sacra Biblia,*
sanctissima supremi Numinis oracula, pro-
scribi, subjecta exuri flamma, quis æquo
ferat animo? Execrabilia quidem hominum
monstra, Antiochos & Diocletianos fide-
lium cæde madentes, tantum nefas fuisse
ausos, forte nemo mirabitur: sed inter ipsos
Christianos hoc detestandæ sæviticæ genus
haud prorsus inusitatum esse, omnem fidem
superare videtur. Ad carnificem &
contumeliosos ignes plus simplici vice variis
in Regionibus ablegata fuerunt veneranda
divinorum mysteriorum volumina. Dic,
sodes, joco an serio Catholicis expro-
bras, quod hi ipsa S. Biblia, & vene-
randa Divinorum mysteriorum volumina
Hist. Eccles. Tom. LXXVI. N pro-

Sæc. XVIII. proscibant, flammis exurant? At
A. C. 1738. nondum distinguere didicisti inter pu-
 rum & genuinum Dei Verbum, & inter
 corruptum, depravatum & mutilatum,
 seu inter Biblia Catholica, & inter
 Biblia eorumque versiones innumeris
 locis ab A catholicis vitiata: Ecclesia
 Catholica, Biblia A catholicorum pro-
 hibendo atque exurendo vindictam ex-
 erit non in ipsum Dei Verbum, sed Verbi
 Divini Majestatem zelando exardescit
 in improbos ejusdem Corruptores, in
 malas divini oraculi notas, glossas,
 vitiosas epentheses, prava scholia, pe-
 peram omissa, addita, mutata, sinistra
 versa &c. Hoc non jam est Verbum
 prout ex ore Dei, Prophetarum, Christi
 ejusque Discipulorum ac suæ adeo Ec-
 clesie processit, sed est humanum com-
 mentum ad stabiliendos errores pro-
 libitu excogitatum, quod Ecclesia Ca-
 tholica suis Filiis subtrahit, proscibit
 & damnat, sicut Princeps edictum
 suum a malevolis perfidiose corruptum
 ac depravatum proscibit, & nonnu-
 quam Vulcano tradit: Num forte An-
 tiocho & Diocletiano immaniores erant
 Carolus VI. Imperator, Georgius II.
 Angliæ, & Augustus III. Poloniæ Rex,
 necnon Carolus Holsato-Gottorpiensis
 Dux, & Francofordiensis ac Norimber-
 gensis Magistratus, qui omnes plures-
 que

que alii Wertheimensia Biblia, & Dresdenſes Præcones, qui Zinzendorffiana Biblia proſcripſerunt? Num & illi tam execrabilia erant hominum monſtra, ut ſacra Biblia, ſanctiſſima ſupremi Numinis oracula, & veneranda Divinorum myſteriorum volumina atro ſtigmatate notarunt?

Attamen in ipſa etiam Biblia genuina & pura, & non tantum blaſphemiiſ & hæreſibus infarta Eccleſiam Catholicam deſæviſſe, eaque librorum malæ notæ indici inſerta, teſtatur Benediſtus Turretinus Genevenſis: *non, inquit ipſe, diſpicitur, utrum blaſphemiiſ & hæreſibus liber (loquitur de Bibliorum verſionibus) inſartus, ſed utrum Italus, Hispanus ſit; Chriſto fraudi eſt, ſi populariter loquatur, ſcriptura periclitatur, niſi latine loquatur.* Haud diffiteor, in Pauli IV. Indice Anno 1559. prout eum exhibet Petrus Paulus Vergerius Apoſtata, plures Bibliorum editiones legi proſcriptas, & in Indice Venetiis Anno 1597. apud Marcum de Claſeris, necnon in illo Coloniae Anno 1627. edito legi hæc verba: *Biblia hæreticorum opera impreſſa vel eorundem annotationibus, argumentis, ſummariis, ſcholiis, & indicibus reſerta omnino prohibentur.* Sed quid inde? num propterea purum Dei Verbum, aut Biblia genuina fuere pro-

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

Sæc. XVIII. hibita? Absit, prohibita enim vul-
 A. C. 1738. garis editionis lectione S. Scriptura-
 rum abufum, & damna inde prome-
 nantia præcaveri, notissimum omnino
 est: Percipe tertiam Regulam indicis
 Tridentini Concilii: *librorum Veteris*
Testamenti versiones, viris tantum doctis
& piis, judicio Episcopi concedi poterunt
 Versiones vero N. T. ab Aucto-
 ribus primæ classis factæ nemini con-
 cedantur, quia utilitatis parum, periculum
 vero plurimum lectoribus ex earum lectione
 manare solet, non quidem vitio S. Scri-
 pturæ, sed vitio legentium, & homi-
 num temeritate; inde enim jam primis
 Ecclesiæ sæculis ex promiscuo hoc le-
 gendi pruritu plurima emerfere mala
 postquam, ait S. Hieronymus, sola scri-
 pturarum ars est, quam sibi omnes possunt
 vendicant: & postquam hanc garrula anus,
 delirus senex, sophista verbosus, & uni-
 versi præsumunt, lacerant, docent, ante-
 quam discant. Nonne Alexander Ross Pu-
 ritanus, suæ sectæ ruinam, corruptos-
 que mores in promiscuam hanc S. Scri-
 pturæ lectionem refundit. His aliisque
 opinionibus, ait ille, quæ hodiedum inter
 nos tolerantur & defenduntur, videmus,
 quo prolapsa sit Christi his locis Religio
 quid superest, nisi mera Religio-
 larva? Ipsa per tot hæreses & blasphemias
 consumpta veritatis ac vitæ substantia.

... Hi sunt fructus & consequentiæ ex Sæc. XVII.
SS. Scripturarum lectione per ignorantes, A.C. 1738.
 improbosque spiritus tentata.

Ex his omnibus manifeste patet, quam antiquum, legitimum, atque innocuum sit in Ecclesia Romano-Catholica libros malæ notæ interdicendi, prohibendique jus ac consuetudo, quamque futiles sint eidem oppositæ, antea relatæ ac confutatæ Adversariorum criminationes; his utique imposterum Catholicos turbare desinent, nec ultra eis crimini dabunt, quod per omnia retro sæcula libros, quos suæ Religioni vel morum honestati noxios judicarunt, proscripserint, cum & ipsi per duo sæcula libros, quos suæ sectæ perniciosos censebant, interdicendi jus sibi arrogant, hancque consuetudinem conservent, ac dilaudent: Æquum est, ut quod uni parti &c. At eis fors displicere potest, quod Catholici libros non modo Protestantium, sed & Catholicorum, Judæorum aliorumque perniciosos ad quemdam *Indicem* reducant, eumque ad totius Catholici Orbis notitiam, normamque publicis typis divulgent: Et quid in eo mali? certe idem ipsimet Protestantes pro sua sagacitate, vigilantia, ac Zelo jam dudum fecissent, si inter eos tanta foret concordia, unitas, & subjectio, ut ad vocem unius

Sæc. XVIII. supremi Capitis noxia pabula indicant
 A. C. 1738. tis atque eliminantis cunctas oves ab
 eis declinaturas sibi polliceri possent.
 Ut ut autem de hoc sit, id certissimum
 est, ejusmodi Indices conficere, anti-
 quissimi moris esse; jam enim circa an-
 num Domini 251 quoddam illius para-
 digma habemus in quinquagesimo nono
 ex Canonibus Apostolorum, in quo scilicet
 exauctorationis poena *falso inscripti im-*
piorum libri prohibebantur; quamvis
 hos Canones (uti hodie circumferuntur)
 ab Apostolis minime conscriptos
 antiquissimos tamen & a quodam Con-
 cilio Sæculi III. conditos fuisse constat.
 certum tamen est hunc Canonem re-
 spexisse ad tot adulterina Evangelia &
 Acta, quæ sub Apostolorum nomine in
 Sæculo II. vulgabantur, & fidelium
 usui subtrahere, necesse erat.

Alia adhuc prohibitionum generum
 nostro Indici magis vicina exhibet se-
 culum quartum & sequentia: Harum
 tria potissimum genera occurrunt; ex-
 stant enim quidam Indices, in quibus
 duntaxat designantur libri ab Ecclesia
 recipiendi, alii vero recensent libros
 expurgandos seu corrigendos a quibus-
 dam nævis, maledicentiis, falsitatibus
 doctrinis non sanis obiter insertis, ob-
 scænis, offensivis verbis &c. qui libri
 ceteroquin boni, si ab his mendis ex-

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

purgantur, legi ac vendi permittuntur, & ideo tales Indices vocantur *expurgatorii*: Alii sunt Indices librorum *prohibitorum*, seu in quibus recensentur ordine suo libri, in quibus vera Religio ex professo impugnatur, vel lascivæ, Magicæ, superstitiosæ res ex professo tractantur, ac propterea ab Ecclesia vel per Pontificum decreta, vel per S. Inquisitionem Romanam prohibentur. Porro primi generis Index prodit circa annum Domini 397. ubi in Concilio Urbis Romanæ sub Damaso Papa constructus fuit Index Sacrorum librorum, *Et quid universalis Ecclesia recipiat, Et quid vitari debeat*, seu prout in Codice Sæculi X. in Conventu Florentino S. Marci reperto legitur *de recipiendis Et non recipiendis libris*, quamvis haud ignoremus, non omnes hujus decreti partes, prout ad nos transmissæ sunt, e Damasi calamo profluxisse. Pariter circa annum salutis reparatæ 405. Innocentius I. in suo responso ad Exuperium Tolosanum Episcopum ejusmodi Indicem contexuit librorum N. T. quos Ecclesia Romana non modo a Canone exclusit, sed omnino damnavit. Locupletior erat Index tam expurgatorius quam prohibitorius, quem Gelasius Papa in Concilio septuaginta Episcoporum Anno 469. confecit, & libros

N 4 tam

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

tam V. quam N. Testamenti, necnon Synodos, S. Patres &c. recensuit, quos Sancta & Romano-Catholica Ecclesia recipit, & veneratur; alios autem libros expurgandos refert, simulque enumerat libros Apogryphos, quos Ecclesia non recipit, Idemque recensitis quibusdam hæresiarchis ita concludit, quæ omnes hæretici, eorumque discipuli, sive schismatici docuerunt vel conscripserunt, quorum nomina minime retinentur, non solum repudiata, verum etiam ab omni Romana, Catholica, & Apostolica Ecclesia eliminata, atque cum suis Auctoribus, Auctorumque sequacibus sub anathematis indissolubili vinculo in æternum confitemur esse damnata. Nil equidem moror insulas cavillationes Cavei, Wernsdorffii, aliorumque Protestantium, qui hoc Gelasii decretum Isidoro Mercatori adjudicant; quippe annotasse sufficit, hunc Isidorum nonnisi circa Annum 853. adulterinas suas merces vendidisse, ex Codicibus autem manuscriptis quamplurimis, & Scriptoribus antiquissimis evidentissime constare, hoc decretum sub Gelasii nomine jam dudum ante sæculum octavum omnium manibus fuisse tritum (*). Trans-

(*) Vid. P. Kell Auct. utriusque libri Mach. Canonico-Hist. edit. Vienn. 1749. p. 94. & seqq. & P. F. A. Zachariam Hist. Liter. Italiae Tom. 4. p. 196. & seqq.

Transeamus nunc ad viciniora tempora, in quibus ejusmodi indices fuisse editos constat: Enimvero (si tamen

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

Vergerio Transfugæ fides) jam Anno 1542. a Parisiis & Lovaniensibus ejusmodi Catalogi librorum pestilentium fuere confecti: Insuper Carolus du Plessis Tutelensis Episcopus in sua Collectione judiciorum Tom. II. pag. 167. adducit Catalogum librorum, quos Sorbona ab Anno 1544. usque ad Annum 1551. editos, ac censura dignos secundum ordinem Alphabeticum juxta Auctorum cognomina proscripsit, atque in fine Biblia etiam quædam legi ac retineri prohibuit, hæc observans: *Quamvis in quamcunque linguam vertantur sacræ literæ, quæ suapte natura sanctæ sunt, & bonæ: quanti tamen sit periculi permittere passim lectionem earum in linguam vulgarem traductarum idiotis & simplicibus, nec eas pie & humiliter legentibus, quales nunc plurimi reperiuntur, satis indicarunt Waldenses, pauperes de Lugduno, Albigenes, & Turelupini, qui inde occasione sumpta, in multos errores lapsi, plurimos in eosdem induxerunt. Quare hujusce tempestatis perspecta hominum malitia, periculosa, ac perniciosa censetur ejusmodi traductio. Hæc sibi notent Protestantæ.*

Idem quoque Episcopus ad calcem Tomi I. p. XIII. loquitur de secunda

N 5

quo-

Sæc. XVIII. quoque Parisina hujus indicis editione,
 A. C. 1738. quæ additis identidem aliis reprobatis
 libris facta fuit, quando autem, subjungit ipse, in Comitibus sacre Facultatis Parisiensis Epistola præliminaris illius Catalogi in lucem edendi recitata fuit, sapientissimi Magistri ad calcem hæc adjungi voluerunt. Sub correctione sanctæ Matris Ecclesiæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ.

„Anno prædicto (1544.) die 27.
 „mensis Maij . . . Audita relatione
 „nonnullorum Magistrorum nostrorum,
 „qui visitaverant aliquos libros, post
 „maturam deliberationem, visum est
 „Facultati, librum inscriptum: *Speculum Religionis*, editum a reverendo Parisiensi Abbate S. Victoris prope Parisios, inferendum & inscribendum Catalogo librorum reprobatorum; atque monendum per eos, qui prædictum librum visitaverunt, & de eo Facultati retulerunt, ut errata in eo emendaret; & si velit, tersius *Religionis Speculum* oculis offerat.

Anno prædicto, die vero 15. mensis Julii . . . supplicavit Magister noster Claudius Bertault, quod Facultas differret annumerare prædicto Catalogo librum editum a reverendo in Christo Patre & Domino Abbate S. Victoris prope muros Parisienses, usque in diem undecimum proxime venturam;

rum; quia prædictus Abbas eundem Sæc. XVIII.
librum a se editum, inscriptum: A. C. 1738.

Speculum Religionis, emendat, & ab
erroribus purgabit. Cui quidem Sup-
plicanti annuit prædicta Facultas,
diemque emendationis & correctionis
libri prædicti præfixit octavam proxime
venturam; qua emendatione & corre-
ctione facta, providebit Facultas su-
per orto scandalo ex præfati libri prio-
ribus editionibus. Etsi Catalogo e-
dendo dictus liber inscriptus: *Specu-
lum Religionis*, sit annumerandus.

Eodem quoque anno Sacra Facul-
tas die 15. Julii voluit, ut epistola seu
præfatio huic Catalogo præfigatur, &
ad ejus calcem submissio Romanæ Ec-
clesiæ, & invocatio Sanctorum adda-
tur, ac demum libri Fabri & Erasmi
censura præfatæ Facultatis notati huic
Indici inserantur. „Quoniam vero orta
esset controversia de Cajetano in no-
vum Testamentum, an adderetur
dicto Catalogo, judicio multorum,
veniebant libri dicti Cajetani in no-
vum Testamentum inserendi dicto Ca-
talogo. Negotium remissum est ter-
minandum in Congregatione, die
proxime sequenti celebranda.

Die decima tertia . . . Audita sup-
plicatione Magistrorum nostrorum Do-
minicanorum, qua supplicaverunt
præ-

Sæc. XVIII. „prædictæ Facultati, ut præfigeretur
 A. C. 1738. „eis aliquod tempus, infra quod col-
 „ligerent errata ipsius Cajetani in no-
 „vum Testamentum, qua proponeren-
 „tur dicto Cajetano, cum censuris &
 „qualificationibus; post omnium Ma-
 „gistrorum nostrorum maturam delibe-
 „rationem præfixit eadem Facultas
 „eisdem Dominicanis mensem pro omni
 „termino, intra quem habeant colli-
 „gere eadem errata, & præsentare
 „dictæ Facultati. Quæ quidem Fac-
 „ultas postea judicabit, si omnia er-
 „rata fuerint collecta. „

Nunc vero redeamus ad Indices
 Romanos, qua in re exploratum ha-
 betur, quod sedente Paulo III. Anno
 1548. Venetiis primus editus fuerit
 ejusmodi Index promovente Joanne
 CasaBeneventano Archiepiscopo, in quo
 tamen Indice non nisi septuaginta libri
 damnati reperiuntur, alius sub Pontifi-
 catu Julii III. Anno 1552. Florentiis,
 & Anno 1554. Mediolani & denuo Ve-
 netiis ac demum copiosior talis Index
 auctoritate Pauli IV. Anno 1559. pro-
 diit. Hos indices Petrus Paulus Ver-
 gerius Apostata virulentissimis annota-
 tionibus pro more suo proscidit, ac
 inter cetera Paulum IV. falso insimula-
 vit, perinde ac si *consilium seu consulta-
 tionem de emendanda Ecclesia*, quam Pau-
 lus

lus III. cum novem Cardinalibus iniit, Sæc. XVIII.
A.C. 1738.
 in Romanum suum librorum proscripto-
 rum indicem retulisset: Suxæ vero cri-
 minationi verisimilitudinis speciem ad-
 sciverat Vergerius, ex eo, quod in
 præfato indice ad literam L. legisset:
*Liber inscriptus, Consilium de emendanda
 Ecclesia,* non attendens, aut, ut calum-
 nia locum haberet, studiose attendere
 nolens, quod hæc proscriptio non in
 ipsum Novem-virale Pauli III. consi-
 lium, sed in acerbam Joannis Stormii
 cadat epistolam, quæ Pauli IV. tem-
 pore in Sturmiana hujus Consilii edi-
 tione erat annexa (*): seu ut clarius
 & ad tollendam omnem cavillationem,
 & proscripti hujus Consilii suspicionem
 expressum legitur in Indice Benedicti
 XIV. jussu edito, ubi ad literam C. le-
 gitur: *Consilium de emendanda Ecclesia,
 cum notis vel Præfationibus hæreticorum.*
 Præterea in eodem Pauli IV. Indice
 proscriptus etiam legitur *liber de uni-
 tate Ecclesiastica,* cum omnibus tamen
 notum sit, non librum hunc a Regi-
 naldo

(*) Hanc cavillationem Kieslingius &
 Schelhornius recoxerunt, utriusque vero ar-
 gutias doctissimus Cardinalis Quirinus con-
 futavit; vid. ejusdem epist. 46. & 48. nec-
 non Kieslingi epistolam ad Eundem Lipliæ
 1747. & illam Schelhornii Tiguri 1748. im-
 pressam.

Sæc. XVIII. naldo Polo compositum, sed prout a
 A. C. 1738. Vergerio Argentorati editus est, de-
 signari (*). Ut ut de hoc sit, id certissi-
 mum est, quod, cum hæresis pericu-
 lum augetur, & hæreticorum, ma-
 læque notæ librorum copia succresceret,
 operam suam jungentibus ipso Michaeli
 Gislerio tum Generali Inquisitore, &
 Christophoro Patavino Ord. Erem.
 S. Augustini Generali, aliisque Theo-
 logis Congregatio S. Officii sub auspi-
 ciis Pauli IV. Anno 1559. Romæ, eo-
 demque anno Bononiæ per F. Eusta-
 chium Locatellium Bononiensem In-
 quisitorem amplio rem hunc confecerit
 Indicem, cui titulus: *Index Auctorum
 & librorum, qui ab officio S. R. & Uni-
 versalis Inquisitionis caveri ab omnibus &
 singulis in universa Christiana Republica
 mandantur sub censuris contra legentes vel
 tenentes libros prohibitos in Bulla, qua
 lecta est in Cæna Domini expressis, & sub
 aliis*

(*) Hic Catalogus Anno 1560. Regio monti
 in Borussia apud Jacobum Dabmonnum re-
 cursus est, quo autem consilio & quibus Au-
 ctoribus patet ex præfixo hoc titulo: *Postre-
 mus Catalogus hæreticorum Romæ confectus
 Anno 1559. continens alios quatuor Catalogos,
 qui post decennium in Italia, necnon eos, qui
 in Gallia & Flandria post renatum Evange-
 lium fuerunt editi cum nonnullis annotationibus
 Vergerii, quæ tyrannidem, ineptias & fasti-
 datem ipsius Catalogi magis aperiunt.*

aliis pœnis decreto ejusdem S. Officii con- Sæc. XV. II.
 tentis, typis Antonii Baldi Cameralis Im- A. C. 1738.
 pressoris, de mandato speciali S. Officii

Romæ Anno MDLIX. Mense Januario.
 Hic Index quatuor complectebatur par-
 tes, in quarum prima referebatur S. In-
 quisitionis decretum de prohibendis
 libris: in secunda recensebantur or-
 dine Alphabetico libri vetiti, in tertia
 erat Index specialis Bibliorum, quo-
 rum editiones potissimum ab hæreticis
 factæ prohibentur: quarta recitat no-
 mina typographorum. Adversus hunc
 Indicem variæ movebantur difficulta-
 tes, quapropter in aliquibus Provinciis
 ac locis non fuit receptus præcipue
 quia in eo quidam libri prohiberentur,
 quorum lectione privari sibi permole-
 stum censebant Viri docti, qui etiam
 notarunt, in eo nonnulla esse parum
 explicate posita, quæ explicatione in-
 dige-

Eapropter in Indice librorum jussu
 Bernardi Sandoval Card. & Archiepiscopi
 Toletani Anno CIC. ICCXII. Madriti excu-
 legitur: *Consilium de emendanda Ecclesia:*
 LIBER SIC INSCRIPTUS, & *Consilium Pau-*
li III. datum Imperatori in Belgis cum Eu-
sebio Pamphili pia explicatione: LIBER SIC
INSCRIPTUS. Ubi per addita hæc verba:
liber sic inscriptus clare indicatur, non ipsam
 horum librorum materiam, sed a malevolis
 & hæreticis addita & sub hoc titulo edita
 fuisse proscripta:

Sæc. XVIII. digerent. His difficultatibus cum
 A. C. 1738. longe prævaleret ejusmodi operis uti-
 litas imo & necessitas, hinc ut docto-
 rum commodis & studiis, salva veri-
 tate ac religione consuleretur, statutum
 est, retinendum esse quidem hunc In-
 dicem, demptis tamen quibusdam at-
 que etiam additis, & conficiendas esse
 quasdam Regulas, quas illi, qui in-
 dici componendo operam dabant, ob-
 servare teneantur: demum vero Pau-
 lini Indicis mutatio, totumque hoc ne-
 gotium ad Tridentinam Synodum re-
 missum est: Illa vero in Sessione de-
 cima octava, quæ erat secunda sub
 Pio IV. Papa Anno 1562. die vigesima
 sexta Februarii censuit, quamvis multa
*censuræ in variis Provinciis, & præsertim
 in alma Urbe Roma pio quodam Zelo e-
 ditæ fuissent, quin huic tam magno ac
 pernicioso morbo salutaris ulla profuisset
 medicina, seligendos esse quosdam Sy-
 nodi Patres, qui de censuris, librisque,
 quid factu opus esset, diligenter considera-
 rent, atque etiam ad eandem S. Synodum
 suo tempore referrent. Igitur ex omni-
 bus ferme Nationibus plures selecti
 Præsules tam doctrina, quam judicio in-
 signes qui non sine maximo labore, plurimisque
 vigiliis, adhibitis quoque in consilium le-
 tissimis quibusdam Theologis conficiendo
 huic Indici manum admovere, cum
 autem*

autem res majoris esset operis, quam Sæc. XVIII.
 ut a totius Synodi Patribus adhuc con- A. C. 1738.
 gregatis, *ob librorum varietatem & mul-*
titudinem, distinde & commode in exa-
 men vocari posset, hinc Synodus præ-
 cepit, ut hic Index plene confectus
 Pio IV. Pontifici exhiberetur, ejusque
 judicio atque auctoritate, terminato
 negotio, evulgaretur. Hic ergo Pon-
 tifex hunc Indicem *doctissimis quibusdam,*
probatissimisque Prælatibus denuo accuratis-
sime legendum, examinandumque tradidit,
 ac ipsemet eum pervolvit: cumque il-
 lum magno studio, acri judicio, diu-
 turna cura confectum, & præterea
 commodissime digestum esse cognosce-
 ret, eum unacum Regulis eidem præ-
 fixis auctoritate Apostolica die vigesi-
 ma quarta Martii Anno MDLXIV. ap-
 probavit, & imprimi ac divulgari præ-
 cepit. Hic igitur Index, qui ex præ-
 scripto Tridentinæ Synodi editus, &
 in variis hujus Concilii editionibus an-
 nexus reperitur, Coloniae Agrippinæ
 Anno 1564. & pluribus aliis in locis
 publicis typis divulgatus est.

Præterea Neapoli P. Gregorius Ord.
 FF. Capuccinorum indicem expurgato-
 rium Venetis literis Anno 1588. excu-
 sum publici juris fecit: cum autem post
 Tridentinæ Synodi Catalogum plures
 alii æque perniciosi libri partim conscri-
pti

Vist. Eccles. Tom. LXXVI.

Sæc. XVIII. A. C. 1738. pti ac editi, partim alii, qui scrip-
 antea delituerant, in medium prod-
 rent, eapropter Gregorius XIII. &
 postea Sixtus V. multis illustratis ac
 que ad regulas adjectis necessariis re-
 bus mandavit, ut nonnulli alii ejus-
 dem generis libri præfato Indici adde-
 rentur: quoniam vero hic Pontifex
 opere nondum adfulto vivis eripere-
 tur, Clemens VIII. ejus Successor se-
 ptem Cardinales, aliosque pios ac ere-
 ditos Viros selegit, quibus omnia
 singula, quæ a Sixto V. hanc in re
 statuta fuere, diligenter examinanda
 commisit, huncque Indicem, qui Tri-
 dentini Indicis appendix vocari solet,
 sedulo recognitum, librorum numero
 auctum, atque nonnullis in præfatis
 Regulas observationibus illustratum
 nova luce donavit, qui Romæ Anno
 1596. & postea eodem anno Venetiis
 ac biennio post Colonix adjecta *instru-*
ctione de exequendæ prohibitionis, de qua
sincere emendandi & prohibendi libros re-
gulatione editus fuit: anno autem sequenti
 idem Catalogus Ferrariæ excusus
 prodiit.

Suppl. apol. ad acta Boll. pag. 661. S. 4. n. 22. Silentio haud prætereundum cen-
 seo, recentiore quemdam Scriptorem
 liberius asserere, quod Regulæ Indicis
 & Instructio Clementis VIII. ad easdem
 nonnulla contineant in usum nunquam

deducta. *Promittunt enim, uti ille ait, Expurgatorium Codicem, quo omnium & singulorum Auctorum undequaque suspectorum libri castigarentur, & sic castigati typo vel manu tractari a quolibet libere possent, addita in principio libri, tum veteris prohibitionis tum recentis emendationis ac permissionis mentione, exempli gratia, Bibliotheca a Conrado Gesnero Tigurino damnato auctore olim edita ac prohibita, nunc jussu superiorum expurgata ac permessa.* Hæc ille, attamen nec Instructione VII. nec in Regulis deprehenditur, promissum fuisse ejusmodi Codicem expurgatorium, sed unice Episcopis & Inquisitoribus per Viros eruditione & pietate insignes expurgandi facultas datur, eisque præcipitur, ut postquam ejusmodi Codicem expurgatorium confecerint, mandato isque Episcopi ac Inquisitoris impressus fuerit illi, qui libros expurgandos habebunt, eos de eorumdem licentia corrigere possint, ad præscriptum harum regularum: Ceterum quod Clemens VIII. dum modum denuo imprimendi taliter expurgatum damnati Auctoris librum præscripsit, in exemplum Bibliothecam Gesneri Tigurini (uti præfatus auctor scripsit) ideo adduxerit, quia hæc una est ex primis libris, quos Papa optavit, voluitque propter summam

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

mam ejus inter Scriptores utilitatem ac necessitatem expurgatos, hæc plane nisi minus fundata, ac pro arbitrio cogitata conjectura est, sed ad nostros Indices revertamur.

Igitur Anno 1607. Romæ editus est Index expurgatorius, sub hoc titulo: *Indicis librorum expurgando studiosorum gratiam confecti Tomus I. quo quinquaginta Auctorum libri præcis desiderati emendantur. Per Fr. Mariam Brasichellensem sacri Palatii Apostolici Magistrum in unum corpus ad publicæ commoditati editus, Romæ typographia R. Camera Apostolicæ Superiorum permisso.* Inter hosce libros reperitur etiam liber de institutione *Mnachorum*, acriori, quam par erat, censura castigatus, præterea *Bibliotheca sanctorum Patrum Paris. Anno 1589.* excutitur, cujus titulum Brasichellensis ita immutavit: *Bibliotheca Patrum veterum Auctorum Ecclesiasticorum;* plerumque enim titulum *sancti* vel *divini* aliaque tanquam de Pelagianismo aliisque erroribus suspecta expunxit, nominatim in libello S. Antonii Abbatis ad hanc glossam: *penes nos situm ut Deus misereatur nostri, item, salutem*

(*) Vero nomine vocabatur Joannes Baptistista Guanzellus natus Brisighellæ in Faventina Diœcesi.

nostram reliquit Deus in voluntate nostra Sæc. XVIII.
addidit: caute lege, nam verba inclinant in A. C. 1738.
Pelagianum errorem &c. item, caute lege;
nam salus nostra in manu Dei, ejusque gra-
tia potissimum ac primum sita est &c. Pa-
riter testimonia quædam pro immacu-
lata conceptione B. V. M. necnon reve-
lationes ex SS. Athanasio, Chrysofomo,
Ambrosio &c. deletit, atque in dubium
revocavit: quocirca hic tomus, quam-
primum Romæ prodierat, suppressus ac
recudi prohibitus est, nec porro processum
in reliquo opere, quod mox apparuit futu-
rum seminarium litium infinitarum, quibus
sustinendis nec unus nec plures forent pares,
quantavis auctoritate subnixi, ut de labore
nihil dicam nunquam finiendo, licet omnes
Curie Romanæ ministri fuissent Brasichet-
lensi pares eruditione, solertia, assiduitate,
& fastidiosissimi studii tolerantia. Nova
equidem expurgatorii hujus indicis e-
ditio facta est Bergami Anno 1608.
quarto tamen post anno per Pontificis
decretum suppressa. Index vero Ro-
manus a Clemente VIII. recognitus sæ-
pissime recusatus est, & quidem Vene-
tiis 1597. Colonæ Anno 1627. Duaci
Anno 1618. sicut & Anno 1640. Fran-
cisci Magdaleni Capiferrei elenchus Li-
brorum prohibitorum Romæ secunda
vice vulgatus, præter decretum S. In-
dicis Congregationis, quo damnati & re-
spe-

Sæc. XVIII. *ſpective ſuſpenſi fuere infra ſcripti libri*
 A. C. 1738. Romæ 1664.

Præterea Alexander VII. An. 1664.
 librorum proſcriptorum indicem diverſum
 a prioribus methodo ordinatum, atque
 in varias partes diſtributum Romæ
 nomine edi ac promulgari juſſit, cui
 Anno 1667. junctus eſt index Triden-
 tinus cum indice decretorum, quæ
 circa librorum prohibitorum edita fuerunt.
 Pariter Innocentii XI. juſſu Anno 1681.
 Romæ alius prodiit ejusmodi Cata-
 logus, qui Pragæ Anno 1726. juxta
 exemplar Romanum recuſus continet
 ejusdem Papæ Indicem uſque ad an-
 num 1681. & unam appendicem uſque
 ad Annum 1704. & alteram uſque ad
 Annum 1716. & tertiam uſque ad Me-
 ſem Majum Anni 1718. & quartam uſque
 ad M. Junium Anni 1734. Romæ
 editas. Exſtat quoque alius Clemen-
 tis XI. Romæ Anno 1711. & 1716. im-
 preſſus: Cum autem omnia hominum
 labore ac ingenio confecta (præter ſe-
 lam fidem Catholicam) omnimodam
 ſuo principio ac progreſſu perfectionem
 non habeant, ita & in his Indicibus ac-
 cidiffe teſtatur Benedictus XIV. ut etiam
 pro illa temporum conditione ſatis dili-
 genter atque utiliter in iis conficiendis
 laboratum ſit, diuturna tamen obser-
 vatione atque experimento compertum
 ha-

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

haberet, memoratos Indices neque satis correctos, neque satis usui accommodatos prodiisse; eapropter idem Pontifex e publica utilitate fore censuit, si novus Index methodo aptiore digestus, & a mendis, erratisque pluribus emendatus construeretur. Hanc in rem prævie Anno 1753. Constitutione edita methodum in examine & librorum proscriptione servandam præscripsit, ac demum totum hoc negotium Congregationis Indicis Cardinalibus dirigendum, promovendumque commisit. Absolutum vero ad ipsius mentem Indicem, & ab iisdem Purpuratis revisum atque recognitum Pontifex approbavit, & Romæ Anno 1758. opera R. P. Thomæ Augustini Richinii Ord. FF. Præd. præfatæ Congregationis Secretarii edi curavit, cui etiam appendix librorum ab Anno 1758. usque ad diem decimam septimam Januarii Anni 1763. proscriptorum accessit.

Editi sunt præterea alibi Episcoporum imo & Principum cura ac vigilantia plures hujusmodi indices, & quidem in Hispania jussu Philippi II. Regis Anno 1570. primus ex officina Plantiniana Antverpiæ publicam lucem aspexit, mox etiam anno sequenti idem Rex alium ab Hispaniæ Archiepiscopis & Theologis confectum & Ariæ Mon-

Sæc. XVIII. tani præfatione illustratum ibidem et
 A. C. 1738. curavit sub hoc titulo: *Index expurga-*
torius librorum, qui hoc sæculo prodierunt
vel doctrinæ non sanæ erroribus insper-
vel inutilis & offensivæ maledicentiæ
bus permixtis, juxta S. Concilii Tridentini
decretum; Philippi II. Regis Catholici jussu
& auctoritate atque Albani Ducis consilio
ac ministerio in Belgio concinnatus. Hunc
 indicem Junius Calvinista, sicut can-
 lunam, allatravit, & Heilbrunenses
 Præcones illius Auctores fuisse Jeshu-
 tas, falsissime asserunt, ut patet ex ip-
 Benedicti Ariæ Montani præfatione.
 Insuper Anno 1583. Caspar Quiroga
 Cardinalis & Archiepiscopus Toletanus
 Hispaniæ Generalis Inquisitor ex con-
 filio supremi Senatus & generalis In-
 quisitionis alium Indicem expurgato-
 rium Madriti vulgavit: hic idem index
 Indici Belgico Albani Ducis consilio,
 ut meminimus, concinnato, & Anno
 1609. Argentinæ recuso adjectus fuit.
 Insuper Bernardus de Sandoval & Ro-
 xas Cardinalis, Archiepiscopus Tole-
 tanus, Hispaniarum Primas Anno 1610.
 Madriti(*) & Antonius Zapata Cardinalis
 ac Inquisitor Generalis Hispali Anno
 1631. & Antonius a Sotomajor supre-
 mus Præses, & generalis Inquisitor au-
 &tori-

(*) Hic idem Index Genevæ 1619. recu-
 sus prodiit.

toritate Philippi IV. Anno 1640. Ma-Sæc. XVIII.
driti ejusmodi Indices librorum pro- A. C. 1738.
hibitorum atque expurgandorum edi-
dere: Denique ex consilio supremi Se-
natus Inquisitionis generalis Madriti
Anno 1677. & sub Philippo V. Rege
Anno 1707. novi ejusmodi Indices pro-
dierunt, Panormi, Madriti & alibi sæ-
pius recusi. Postremo Malcarenhas
Algarbiæ Episcopus & in Lusitania In-
quisitor Generalis Indicem a Lutheri
& Erasmi tempore publicavit.

Hoc autem anno Clementis XII.
jussu ad prohibitorum censum die de-
cima quarta Januarii revocati sunt se-
quentes Libri I. Festa Christianorum
& Apostolorum auctore Andrea Wilkio.
II. Vade mecum piorum Christiano-
rum. III. Res contractus Joannis Tubæ.
IV. Historia universalis ab exordio
Mundi usque ad præsens tempus ex
Anglico in idioma Gallicum & Italicum
versa. V. Guilielmi Scherlocki sermo-
nes in varios textus S. Scripturæ. VI.
Samuelis Pufendorffii introductio ad
Historiam Europæam latine reddita a
Cramero unacum supplemento. VII.
Francis Osborn opera miscellanea.
VIII. Gerardi Noodo opera omnia.
IX. Media secura & honesta pro con-
versione omnium hæreticorum & mo-
nita salutaria pro reformanda Eccle-
sia.

Sæc. XVIII. A. C. 1738. *fia.* X. Danielis Morhofii Polyhistor
 literarius, Philosophicus ac practicus
 cum accessionibus Frickii & Mollerii.
 XI. Matthiæ Martinii epitome S. Theo-
 logiæ XII. Samuelis Basnagii Annales
 Politico-Ecclesiastici XIII. Bibliotheca
 Lubecensis, & Bibliotheca magna Ec-
 clesiastica XIV. Dominici Brullaughani
 opusculum de Missione & Missionariis
 XV. Ascanii Centomani notæ in favo-
 rem Josephi Nardelli XVI. Cleitronii
 dialogus Richardum inter & Joannem
 quondam condiscipulos. XVII. Co-
 rona aurea ad B. V. M. XVIII. Antoni
 van Dale Dissertationes de oraculis
 Ethnicorum, de consecrationibus Eth-
 nici, de origine & progressu idololatriæ,
 de vera & falsa Prophetia. XIX. Tobias
 Eckard auctoritas Henrici Leonis circa
 sacra. XX. Ecclesia Protestantium per
 Ecclesiam Romanam circa quosdam
 controversos articulos vindicata. XXI.
 Joan. Alberti Fabritii Salutaris Lux
 Evangelii, *donec corrigatur.* XXII. Joan-
 nis Locke rationalis Christianismus.
 XXIII. Vitæ Sanctorum collectæ ex
 authenticis Historiæ Ecclesiasticæ mo-
 numentis. XXIV. Eduardi Leigh an-
 notationes Philologicæ & Theologicæ
 in N. T. XXV. Christophori Joecheri
 Philosophia Hæresium obex. XXVI.
 Historiæ Ecclesiasticæ compendium a
 Christo

Christo nato usque ad annum 1700. Sæc. XVIII.

XXVII. Nicolai Gùrtleri Institutiones A. C. 1738.

Theologicæ cum Martinii epitome.

XXVIII. Salomonis Glassii Philologia

Sacra. XXIX. Joannis Genselii ob-

servationes sacræ in Codicem sacrum.

§. XXXII.

Catholicorum vexatio in Sinensi Imperio.

Interim Catholicorum res in Sinensi Imperio inter crebros alternantis fortunæ casus semper dubia fluctuabat; Kienlungus enim novus Imperator Juntschini defuncti Filius, cum sese totum carnis illecebris, otio & vanitatibus dicaret, & aliunde volubilis ingenii Princeps esset, ad Regni Procerum & Mandarinorum nutum Catholicis quandoque benignum, plerumque vero austerum sese exhibuit, & quod pessimum erat, cuicumque delatori, neglecta veritatis indagandæ cura, faciles præbuit aures; inde frequens atroxque procella Catholicis ac præsertim Viris Apostolicis incubuit, Mandarinis omnem Imperatoris animum accendendi occasionem studiose captantibus. Horum quidam infimæ sortis homuncio nomine *Tchasse hai* totius rei Catholicæ excidium hoc anno parare meditabatur,

tur,